

سه شنبه 15 بهمن 1392 - 12:39

یک سبد کالا با هزار و یک حاشیه

دولت یازدهم با هدف کمک به اقشار محروم چندی پیش تصمیم به توزیع سبد کالایی گرفت، اما ابهامات و سؤالات حاشیه‌ای این طرح آن قدر فراوان بود که هر چه به زمان توزیع نخستین سبد نزدیکتر می‌شدیم بر دامنه این ابهامات افزوده می‌شد.

دولت یازدهم با هدف کمک به اقشار محروم چندی پیش تصمیم به توزیع سبد کالایی گرفت، اما ابهامات و سؤالات حاشیه‌ای این طرح آن قدر فراوان بود که هر چه به زمان توزیع نخستین سبد نزدیکتر می‌شدیم بر دامنه این ابهامات افزوده می‌شد.

دولت یازدهم با هدف کمک به اقشار محروم چندی پیش تصمیم به توزیع سبد کالایی گرفت، اما ابهامات و سؤالات حاشیه‌ای این طرح آن قدر فراوان بود که هر چه به زمان توزیع نخستین سبد نزدیکتر می‌شدیم بر دامنه این ابهامات افزوده می‌شد.

از ماجرای پیامک‌های واقعی و تقلبی گرفته تا تشخیص واجدین شرایط دریافت سبد و تبعیض آشکار میان کارگران و کارمندان و... خلاصه اشکالات سبد کالایی زمانی شکل عینی به خود گرفت که از روز 13 بهمن ماه فروشگاه‌های زنجیره‌ای در سراسر کشور اقدام به توزیع نخستین سبد کردند.

از صبح همان روز صف‌های طولانی در برابر این فروشگاه‌ها آن هم در سرمای شدید زمستان شکل گرفت و هرچه زمان هم گذشت بر تعداد متقاضیان افزوده شد. کمبود مکان‌های توزیع، بی‌کیفیتی برخی کالاهای سبد، اطلاع‌رسانی ضعیف و تبعیض آشکار میان حقوق‌بگیران دولتی و غیردولتی، کارمند و کارگر، بازنشسته و شاغل، عدم حفظ کرامت شهروندان و... همگی از جمله مشکلات طرح سبد کالا بود که با شروع کار نمایان شد.

در این میان سکوت مسئولان دولتی خصوصا وزرای ذیربط نظیر صنعت و معدن و تجارت، اقتصاد و... نشان از آن دارد که هیچ یک از مقامات مسئول نیز حاضر نیست مسئولیت این آشفتگی و نابسامانی در اجرای طرح سبد کالا را بپذیرد.

انتقاد مردم

و نمایندگان مجلس

از نحوه توزیع سبد کالا

با گذشت دو روز از توزیع سبد کالا در کشور، بسیاری از مردم و نمایندگان مجلس به نحوه توزیع این سبد منتقد بوده و خواهان تجدیدنظر دولت در این رابطه هستند.

ارسلان فتحی‌پور رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی در گفت‌وگو با خبرنگار کیهان اظهار داشت: دولت یازدهم با توزیع سبد کالا قصد داشت به اقشار محروم کمک کند اما با نحوه اجرای آن نه تنها این هدف محقق نشد بلکه نارضایتی‌هایی را هم در پی داشته است.

این نماینده مجلس افزود: دولت با توزیع این سبد می‌خواست ثواب کند اما اگر اشتباهاتش را جبران نکند این کارش کباب خواهد شد.

وی با بیان اینکه طرح توزیع سبد کالا ایرادات قابل توجهی دارد گفت: اولاً اعلام زمان توزیع سبد عجولانه بود و همین امر باعث شد تا هدف اصلی دولت در تامین کمک به معیشت اقشار آسیب‌پذیر زیر سوال برود زیرا بسیاری از محرومین جزو مشمولین دریافت سبد نیستند.

ایراد دیگر طرح این است که برخی ثروتمندان هم سبد کالا گرفته‌اند و این در حالی است که دولت از یک طرف می‌گوید کارگران با دریافتی زیر 500 هزار تومان مشمول دریافت می‌شوند و از طرفی اعلام می‌کند تمام کارمندان مشمول دریافت هستند و این تناقض یعنی اینکه کارمندانی که چند میلیون تومان حقوق می‌گیرند و اصلاً نیازی به کالاهای سبد ندارند آن را دریافت می‌کنند ولی کارگران با حقوق چند صد هزار تومانی محروم از آن خواهند بود.

رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس اشکال دیگر طرح سبد کالا را نبود آمادگی لجستیکی دولت دانست و اظهار داشت: برخی کالاهای این سبد در بعضی نقاط هنوز به طور کامل تامین نشده و همین مسئله مشکلاتی را به وجود آورده است.

به گفته وی، اطلاع‌رسانی ناکافی و عدم شفافیت در اجرای طرح اشکالات دیگر سبب کالاست چرا که برخی مردم هنوز خبر ندارند آیا مشمول این طرح می‌شوند یا نه؟ یا اینکه عده‌ای از مردم نمی‌دانند نزدیکترین مکان برای دریافت سبد کالا کجاست؟

فتحی‌پور، بی‌عدالتی در توزیع سبد کالا را ایراد بعدی طرح دانست گفت: یکی از مصادیق بی‌عدالتی در اجرای طرح فوق آن است که یک خانوار 2 نفره با یک خانوار 10 نفره به یک میزان سبد کالا می‌گیرند و یا اینکه در این طرح برخلاف هدفمندی یارانه‌ها مردم حق انتخاب ندارند و کالاها از سوی دولت به مردم دیکته شده است.

رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس با بیان اینکه برخی مردم از کیفیت کالاهای سبد از جمله برنج‌ها ناراضی‌اند گفت: شنیده شده تعدادی از برنج‌های هندی توزیع شده آلوده است.

وی همچنین گفت: در این طرح به مردم بی‌احترامی شد زیرا طی دو روز توزیع سبد کالا اخباری از سراسر کشور به ما رسید که صف‌های طولانی توام با درگیری و نزاع در برخی نقاط به وجود آمده است ضمن اینکه بسیاری از مردم هم پس از ساعت‌ها معطلی در صف‌های طولانی درمی‌یابند که سبد کالا مشمول آنها نشده است.

فتحی‌پور در ادامه با بیان اینکه محل تامین اعتبار سبد کالا از منبع دارایی‌های متفرقه هدفمندی یارانه‌هاست گفت: این محل اعتبار برای خود مردم است و لذا نباید مردم را تحقیر کرد ولی متأسفانه این صف‌های طولانی و نحوه اجرا با حفظ حرمت مردم سازگار نبود.

رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس افزود: شکل ضعیف اجرا باعث شده تا عده‌ای تصور کنند دولت آقای روحانی حتی توان توزیع چند قلم جنس را هم ندارد که این مسئله باید به زودی جبران شود. وی در پایان تأکید کرد طرح سبد کالا یک موضوع مقطعی است و اگر دولت می‌خواهد به مردم کمک کند بهتر است برای حل مشکلات اصلی اقتصاد از جمله تورم و بیکاری طرح بیاورد.

طرح تحقیق و تفحص

از سبد کالا

یک عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس هم با انتقاد از نحوه توزیع سبد کالا اظهار داشت: در مجلس طرح تحقیق و تفحص از موضوع سبد کالا کلید خورده ولی دولت بهتر است پیش از تحقیق و تفحص خودش اقدام عاجلی برای رفع معایب طرح انجام دهد.

احمد امیرآبادی‌فراهانی نماینده قم در مجلس شورای اسلامی به خبرنگار کیهان گفت: روش فعلی توزیع سبد کالا بدترین روشی بود که توسط دولت صورت گرفت و این مسئله در شان ملت ایران نبود.

وی با بیان اینکه دولت می‌توانست کارت‌های مردم را شارژ غیرنقدی کند توضیح داد اگر کارت‌ها شارژ غیرنقدی می‌شد مردم فقط می‌توانستند کالای مورد نظر خود را بخرند بدون اینکه پولی در اختیار آنها باشد تا خطر افزایش نقدینگی نیز به وجود نیاید.

امیرآبادی در ادامه با اشاره به نبود عدالت در نحوه توزیع سبد کالا گفت: الان استادان دانشگاه یا برخی نمایندگان مجلس یا افرادی که حقوق بالایی دریافت می‌کنند سبد می‌گیرند اما بسیاری از کارگران از دریافت سبد محرومند. وی در پاسخ به اینکه مجلس چه اقدامی درباره سبد کالا انجام داده است؟ گفت: طرح تحقیق و تفحص در این باره در مجلس کلید خورده و البته چون دولت یازدهم هنوز در ابتدای کارش قرار دارد مجلس می‌خواهد فرصت کار به دولتمردان و از سویی به مردم بدهد.

وی تأکید کرد: البته مجلس وظیفه قانونی خودش را انجام می‌دهد ولی همین چند هفته پیش وقتی مجلس در انجام وظیفه نظارتی خود به چند وزیر کارت زرد نشان داد دولت مجلس را متهم کرد که چوب لای چرخش می‌گذارد بنابراین نمایندگان مجلس سعی می‌کنند این روزها فعلاً به دولت فرصت دهند تا ارزیابی دقیق‌تری از نحوه عملکرد دولتمردان به دست آورند.

سبد کالا

در کمیسیون اصل 90

در همین حال رئیس کمیسیون اصل 90 مجلس شورای اسلامی گفت که این کمیسیون وارد بررسی پرونده سبد کالا خواهد شد.

محمدعلی پورمختار در گفت‌وگو با ایسنا اظهار کرد: نامه‌ای از طرف نمایندگان استان‌های شمالی کشور در انتقاد به اقدام موجود در سبد کالا صبح دیروز به کمیسیون اصل 90 رسیده که ما آن را مورد پیگیری قرار می‌دهیم.

وی افزود: اگر کمیسیون اصل 90 جلسه‌ای در این باره تشکیل دهد از نمایندگان دولت برای حضور در این جلسه دعوت می‌کنیم و در غیر این صورت به صورت مکتوب از دولت در این باره توضیح می‌خواهیم.

مهرداد لاهوتی نماینده لنگرود هم در همین رابطه به ایسنا گفت: حدود 30 نفر از نمایندگان استان‌های شمالی در نامه‌ای به کمیسیون اصل 90 اعتراض خود را نسبت به استفاده از برنج هندی به جای برنج ایرانی در سبد کالا اعلام کردند.

وی اضافه کرد: در دولت آقای روحانی که حمایت از تولیدات کشاورزی در رأس شعارهای دولت قرار دارد بی‌توجهی به محصولات کشاورزی داخلی بسیار جای تعجب دارد. زیرا دولت در حالی اقدام به قرار دادن برنج هندی در سبد کالا کرده که سازمان غذا و داروی وزارت بهداشت سه نوع از این برنج را آلوده اعلام کرده است.

بی‌تدبیری با شعار تدبیر

از روز یکشنبه 13 بهمن ماه که کار توزیع سبید کالا شروع شد، تعداد زیادی از هموطنان در تهران و شهرستانها پیرامون این موضوع نظرات خود را اعلام کردند. خبرنگار ما نیز با تعدادی از کسانی که مشمول دریافت سبید کالا نشده‌اند هم به گفت‌وگو پرداخت.

یکی از هموطنان پیرامون نحوه توزیع سبید کالا گفت: دولت شعارش تدبیر است ولی بی‌تدبیری در نحوه توزیع سبید کالا موج می‌زند. او افزود: دولت که کارشناس کم ندارد و آیا آنها نمی‌توانستند درباره توزیع این سبید به دولت کمک کنند تا مردم در این هوای سرد مجبور به دریافت سبید کالا نباشند. این کارمند بازنشسته گفت: اگر دولت توزیع را به تعاونی ادارات و مراکز کارگری می‌داد آنها حتی می‌توانستند بازنشستگان خود را نیز از این طریق پوشش دهند و با آرامش بیشتری مردم بتوانند کالای خود را دریافت کنند و ازدحام هم به این شکل پیش نمی‌آمد. یکی دیگر از تماس‌گیرندگان با روزنامه گفت: دولت خوب خوراکی برای شبکه‌های ضد ایرانی در ماهواره‌ها درست کرد. یکی از همین شبکه‌ها اعلام کرده در زمان سالگرد پیروزی انقلاب مانند قبل از زمان پیروزی، مردم در صف‌های طویل برای دریافت کالا ایستاده‌اند.

یکی از هموطنان نیز از شهرستان کرمانشاه در تماس با روزنامه گفت: دولت قبل اگر این کار را می‌کرد «گداپروزی» نامیده می‌شد، ولی دکتر روحانی در شروع به کار دولت یازدهم اعلام کرد، ما برای مردم شأن و منزلت قائل هستیم و این هدیه‌ای به قشر خاص و محرومان جامعه است، ولی بخش زیادی از مردم محروم که بنده نیز جزو آنها هستم مشمول دریافت سبید کالا نشده‌ام.

به گزارش خبرنگار ما، اکثر تماس‌گیرندگان با روزنامه و مردمی که با خبرنگار ما در سطح شهر گفت‌وگو می‌کردند، از نحوه توزیع سبید کالا انتقاد دارند.

کسانی که جزو اقشار آسیب‌پذیر جامعه هستند و تعداد آنها نیز کم نیست نسبت به عدم دریافت سبید کالا از دولت انتقاد کردند. افرادی هم که سبید کالا شامل آنها شده از نحوه توزیع گلایه دارند. سردی هوا و بی‌برنامگی در توزیع شکایت مردم از مسئولان است.

اظهارات وزیر کار و رفاه

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی از آغاز مرحله دوم توزیع سبید کالا طی دو هفته آینده و اختصاص سبید کالا به همه کارگران و بازنشستگان تامین اجتماعی خبر داد.

علی ربیعی با بیان اینکه از اقشار ضعیف جامعه غفلت نکرده‌ایم و برای شناسایی آنها برنامه داریم، اظهار کرد: به علت ضعف مبانی اولیه بانک اطلاعات، شناسایی گروه‌های مشمول مصوبه دولت برای دریافت سبید کالا سخت و دشوار است و از طرف دیگر تامین منابع مالی مورد نیاز پس از موافقت هیات وزیران به زمان نیاز دارد.

وی با بیان اینکه محدودیت انتقال منابع مالی و تهیه و توزیع کالا از سوی وزارت صنعت، معدن و تجارت به زمان بیشتری احتیاج دارد، تصریح کرد: برای اینکه تحویل سبید کالا به تاخیر نیفتد در مرحله اول گروه‌هایی که شناسایی شده‌اند این سبید را دریافت می‌کنند.

به گفته وزیر کار در گام نخست کارمندان دولت، کارکنان نیروهای مسلح و افراد زیر پوشش بهزیستی و کمیته امداد که شناسایی شده‌اند کالاهایشان را تحویل می‌گیرند.

ربیعی افزود: به لحاظ محدودیت سبید کالا، تصمیم بر این شد که در مرحله اول در بخش تامین اجتماعی، مستمری‌بگیران و کارگرانی که حقوق حداقلی دریافت می‌کنند این سبید شامل حالشان شود.

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی ادامه داد: در مرحله بعد که دو هفته آینده آغاز می‌شود همه مستمری‌بگیران تامین اجتماعی مشمول دریافت سبید خواهند شد و بلافاصله به همه کارگران مشمول قانون کار نیز سبید کالا تعلق می‌گیرد؛ همچنین بخشی از کارمندان هم که مشمول قانون کار و در محیط‌های اداری هستند همراه با کارگران سبید کالا خواهند گرفت.

به گفته وی اگرچه شناسایی برخی از اقشار واقعا دشوار بوده اما از آنها غفلت نکرده و برای شناسایی آنها برنامه داریم.

به دنبال اظهارات وزیر کار و رفاه درباره توزیع سبید کالا که در برنامه خبری یکشنبه شب تلویزیون نیز پخش شد، یکی از تماس‌گیرندگان با روزنامه در این باره گفت: اولاً بنده به خبرنگار تلویزیون انتقاد دارم، زیرا هیچیک از مشکلات مردم در این باره را از وزیر سؤال نکرد و وزیر یکطرفه صحبت کرد ثانیاً، با این صحبت‌های جناب وزیر در دولت تدبیر، باید همه این مشکلات را که ایشان نام برده بهتر نبود تدبیر می‌کردند و بعد اقدام به توزیع سبید کالا می‌نمودند. دولت چه عجله‌ای برای این کار داشت. او در ادامه گفت: با توجه به این وضعیت آماری چه تضمینی است که در نوبت دوم کسانی که در نوبت اول کالا دریافت کرده‌اند دوباره نگیرند.

نگرانی اعضای کمیسیون اجتماعی مجلس

اعضای کمیسیون اجتماعی طی نامه‌ای خطاب به رئیس‌جمهور نسبت به نحوه سازمان‌دهی طرح توزیع سبید کالا ابراز نگرانی کردند.

این کمیسیون طی نامه‌ای به رئیس‌جمهور نسبت به برخی نواقص توزیع سبید کالا بین نیازمندان اظهار نگرانی کرد. متن این نامه بدین شرح است.

جناب آقای دکتر روحانی

بدینوسیله از زحمات شما و دولت محترم برای سازمان‌بخشیدن به مرحله دوم هدفمندی یارانه‌ها و توجه ویژه به اقشار آسیب‌پذیر قدردانی می‌شود لذا این طرح با وجود مزایا دارای محدودیت‌های عمده‌ای است که سبب گردیده تعدادی کثیری از مردم به مجلس شکایت کنند. انتظار می‌رود در آینده‌ای نزدیک این محدودیت‌ها مرتفع گردند. برخی از محدودیت‌های سبد کالای خانوار عبارتند از :

1- همه اقشار آسیب‌پذیر جامعه به خوبی رديابی نشده‌اند. مهمترین آسیب این طرح این است که تعریف عملیاتی روشن، جامع و مانع از قشر آسیب‌پذیر ارائه نشده است. پیامبران این طرح این است که اقشار آسیب‌پذیری مانند زنان سرپرست خانوار که تحت پوشش کمیته امداد امام (ره) نیستند خانواده‌هایی که از بیمار خاص مراقبت می‌کنند خانواده زندانیان، کارگران فصلی، روستائیان کم درآمد و اقشار دیگر مشمول طرح سبد خانوار نشدند.

2- شرط حقوق زیر 500 هزار تومان برای مشاغل دولتی لحاظ نشده است به این ترتیب افرادی با حقوق بالا شامل حال این طرح می‌شوند.

3- افرادی هستند که به دلیل ناتوانی در پرداخت نتوانستند بیمه شوند و یا برخی از کارفرماها در بیمه کردن کارگران خود کوتاهی نموده‌اند. حذف این گروه از مصداق بی‌عدالتی است.

4- در برخی موارد مشاهده گردیده است که سبد کالای خانوار به خانواده‌هایی که تحت پوشش طرح قرار دارند تعلق نگرفته است. مشکلاتی که عنوان شد ضرورت ایجاد یک بانک اطلاعاتی برای شناسایی اقشار کم درآمد را تأکید می‌کند. این بانک‌ها نه تنها برای هدفمندی یارانه‌ها بلکه برای سیاست‌گذاری بلند مدت سودمند خواهد بود.

5- در برخی از مناطق مشکلاتی در توزیع کالا وجود داشته که موجب ازدحام مردم و بروز مشکلاتی شده است. توصیه می‌شود که سازمان‌دهی دقیقی برای توزیع کالا در نظر گرفته شود.

6- قرار گرفتن برنج هندی در سبد خانوار نگرانی‌هایی را ایجاد کرده برنج هندی به دلیل آلودگی زمین‌ها در هند و استفاده نابجا از کودهای شیمیایی سابقه خوبی در زمینه سلامت ندارند. حتی اگر احتمال کمی وجود نداشته باشد نمی‌توان سلامت جامعه را به مخاطره افکند. هدف مشترک مجلس و دولت ایجاد عدالت در سطح جامعه است و امیدوار هستیم با توفیق الهی و برطرف ساختن موانع در جلب رضای خداوند عدالت‌گستر و مردم فهیم و صبور ایران گام مؤثری برداشته شود.